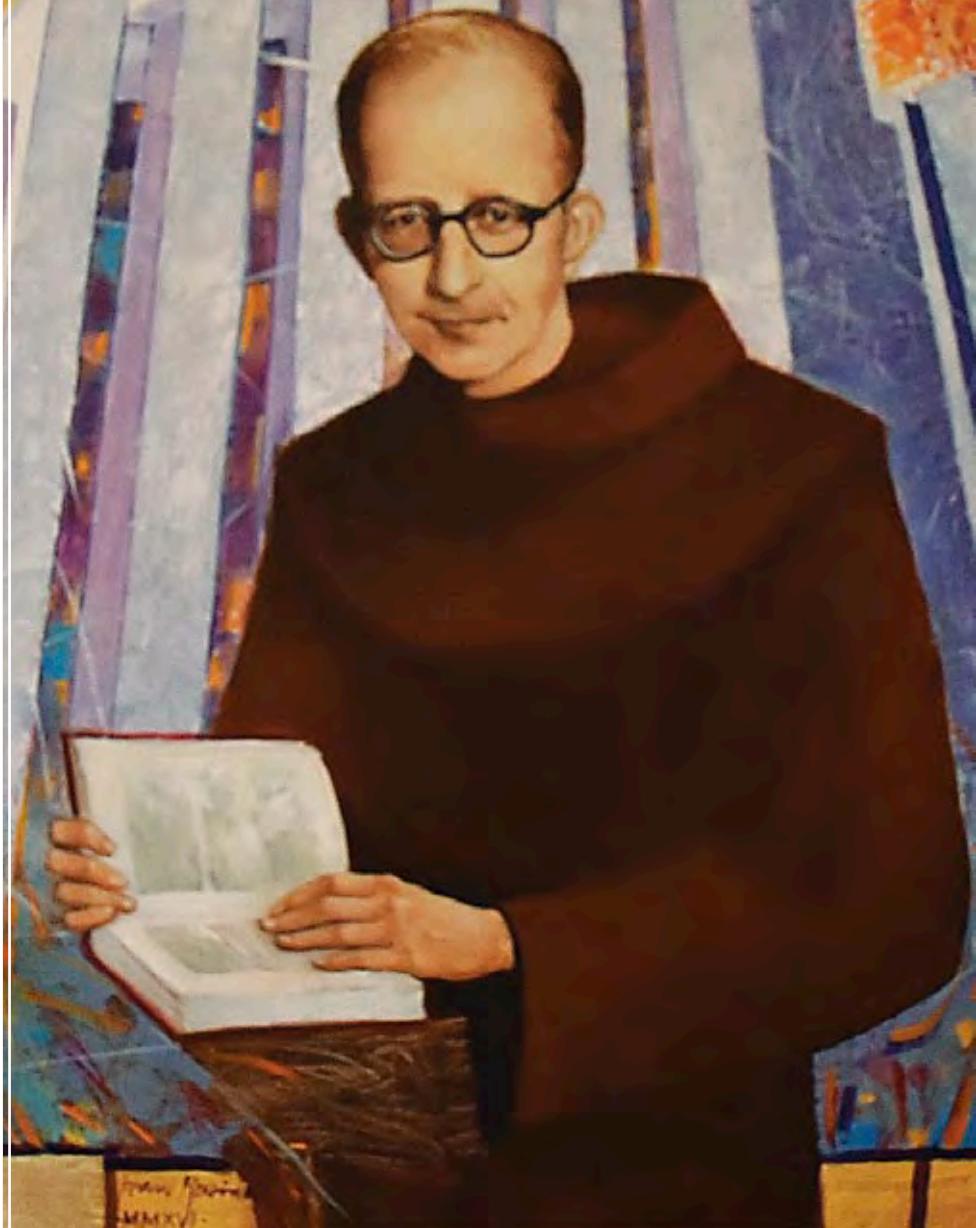

Biltén Vicepostulature • God. XII. • Studeni 2016.

Sluga Božji Fra Alekса Benigar

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA	2
KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE BOŽJEGA	4
KRISTOVA ZADOVOLJŠTINA	6
LJUBAV KRISTOVA	8
KREPOST PONIZNOSTI	10
BLAŽENI EGIDIJE ASIŠKI	12
DUHOVNA BORBA	14
FRA ALEKSA - UČITELJ KREPOSTI	16
ČUDO PO ZAGOVORU BL. GRIMOALDA	18
MILOST ŽIVJETI SA SLUGOM BOŽJIM	20
»SAM SEBE OPLIJENI«	24
NAUČAVANJE DAVIDA IZ AUGSBURGA, FRANJEVCA.....	26

RIJEČ UREDNIKA

*Poštovani
čitateli!*

Služba Božji Aleksa Benigar neu-morno se posvećivao njegovanju vlastitog duhovnog života, nastojao je stalno živjeti u Božjoj prisutnosti. U molitvi je tražio pomoć od Boga kako bi mogao rasti u krepostima i tako postajati sve sličnijim Isusu Kristu, kojega je ljubio iz svega srca. U istim mah, u otajstva duhovnog života uvodio je mnoge koji su mu pristupali kao isповjedniku, duhovnom ocu ili odgojitelju. Čak je na one koji bi se samo nakratko s njime susreli pobudno djelovao da prepoznačaju Božju prisutnost i predaju se njezinoj ljepoti.

Biltenom želimo nastaviti svjedočenje o. Alekse i nakon njegova zemaljskoga života. U njegovim spisima nalazimo mnoge pobude da jače uzljubimo Boga, jače se založimo u njegovanju duhovnog života i pozornije pazimo na svoja djela kako bismo krepšeno živjeli i tako drugima odražavali sliku Kristovu. Bilten nema toliko *informativni* nego *formativni* karakter, to jest želi nam pomoći da se po primjeru i nauku slu-

◊ Slika na naslovniči djelo je akad. slikara Ivana Rogine iz Zagreba. U pozadini je prikaz franjevačke crkve Svetoga Križa u Svetom Zagrebu.

ge Božjega izgradimo u osobe Bogu posvećene, koje žive u Kristu. Zato donosimo članke koji će nam pomoći u razmatranju otajstava Kristovih i nastojanju da na konkretan način ostvarimo svet život.

Donosimo razmatranje o Kristovu davanju zadovoljštine za sve grešnike, to jest o njegovu ponovnom uspostavljanju Božje pravde koju je čovjek narušio grijehom. Velika nam je radost i utjeha što je Spasitelj svijeta predao sebe za naše spasenje, a zahvalnost na tome moramo izraziti njegovim nasljedovanjem, žrtvovanjem sebe za dobro bližnjih. Razmatrajući o ljubavi Božjoj sluga Božji nasljedovao je utemeljitelja svoje duhovne zajednice sv. Franju Asiškog. O tome donosimo kratko razmatranje naslovljeno *Ljubav Kristova*.

Bogat duhovni život razvija u nama krepot poniznosti, a poniznost je preduvjet da bismo se svojim duhom mogli približiti Bogu. Čovjek osjeća u sebi težnju prema isticanju sebe, hvaljenju sebe, ali sretan će biti samo ako stavi Boga na prvo mjesto. U razmatranju *Krepost poniznosti* prikazujemo kako je franjevačka duhovna škola na poseban način isticala poniznost kao temelj kršćanskoga savršenstva. O sluzi Božjemu kao učitelju kreposti, s osobitim naglaskom na krepost poniznosti, piše i fra Zoran Bibić.

Franjevački red pružio nam je kroz osam stoljeća svojega postojanja velik broj svetih redovnika koji su bili ispunjeni duhom Božjim. U

ovome broju među njima smo istaknuli blaženog Egidija Asiškog, jednoga od prve braće svetoga Franje. Odlikovao se velikom poniznošću i jednostavnošću duha te je zbog toga primio mnoge milosti. Na svim je članovima Franjevačkog reda poslanje nasljedovanja takvih poniznih Božjih glasnika, a toga je i naš sluga Božji bio duboko svjestan.

Donosimo homiliju Viktora Papeža, slovenskog franjevca, koju je održao na spomendan smrti sluge Božjega prošle godine. Iznio nam je svoja sjećanja o njegovu svetu životu i svetoj smrti.

Objavljujemo i izvadak iz diplomskoga rada fra Ivana Matića koji je napisao na Teološkom institutu u Asizi godine 1995. Na koncu smo stavili nekoliko duhovnih misli Davida iz Augsburga, franjevca iz 13. stoljeća. Na njega se sluga Božji često pozivao u svojim tumačenjima temâ iz duhovnosti, pa smo smatrali prikladnim da izdvojimo neke njegove citate.

Citat Alekse Benigara na str. 14-15 preuzet je iz njegova djela *Mudrost križa*, str. 135. a citat na str. 23 iz djela *Sveto evanđelje po Mateju*, str. 113. Citati Davida iz Augsburga na stranici 26. preuzeti su iz djela *De exterioris et interioris hominis compositione*, knj. 1, dio 1., pogl. 11 i 16. Fotografija na str. 15 je iz apside katedrale grada Cefalù na Siciliji.

Neka nam ovaj bilten pomogne da nam sluga Božji bude duhovni vođa u stjecanju svetosti.

KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE BOŽJEGA

Sluga Božji o. Aleksa Benigar rodio se u Zagrebu 28. siječnja 1893. godine na spomen sv. Franje Saleškog na čije je ime kršten. Umro je u Rimu na svetkovinu Svih svetih 1988. u 96. godini života. Pokopan je 7. studenoga 1988. u franjevačkoj grobnici na Mirogoju u Zagrebu. Za sobom je ostavio glas svetosti. Postupak za njegovo proglašenje blaženim i svetim službeno je otvoren 9. lipnja 2006.

U Red manje braće u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda stupio je uoči Male Gospe 1907. godine u samostanu na Trsatu. Nakon studija teologije u Njemačkoj i u Zagrebu, za svećenika ga je zaredio 30. lipnja 1915. zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer. Studirao je na Papinskom orijentalnom institutu u Rimu gdje je doktorirao godine 1929. U domovini se istaknuo kao vrsni odgojitelj franjevačkih klerika u Zagrebu a djelovao je i u Varaždinu i na Trsatu. Krajem 1929. godine oputovao je za misionara u Kinu. U Hankowu je bio profesor teologije i duhovnik u Regionalnom sjemeništu, a povremeno je bio i magister klerika i novaka u obližnjem franjevačkom samosta-

nu. Tako je sudjelovao u formaciji stotina mladih kineskih i redovničkih i biskupijskih svećenika koji će kroz teško suslijedno vrijeme ponijeti na leđima život Crkve Božje u Kini, a nemali će njihov broj i mučenički posvjedočiti svoju vjeru. U siječnju 1954. protjeran je iz Kine, među posljednjim europskim misionarima. Dolazi u Rim gdje je ubrzo namješten u *Međunarodnom kollegiju sv. Antuna* gdje živi i djeluje i do dvjesto franjevaca. Bio je jedanaest godina duhovnik franjevačkih postdiplomaca i duge je sate ispovijedao u bazilikama sv. Antuna i sv. Ivana Lateranskog. Bio je traženi isповједnik i duhovni vođa posvećenih i svećeničkih duša. *Kongregacija za kauze svetaca* povjeravala mu je, kao iskusnom i uglednom duhovniku i teologu, prosudbe kandidata za svetost, među njima i za današnjega sveca papu Ivana XXIII.

Najznačajnija su mu ova teološka djela: *Liturgia Romana*, *Theologia spiritualis* i *Alojzije Stepinac - hrvatski kardinal*. Posmrtno su mu objavljena djela *Mudrost križa*, *Nazaretska Djevica*, *U domovini Isusa Krista* i *Sveto evanđelje po Marku* – du-

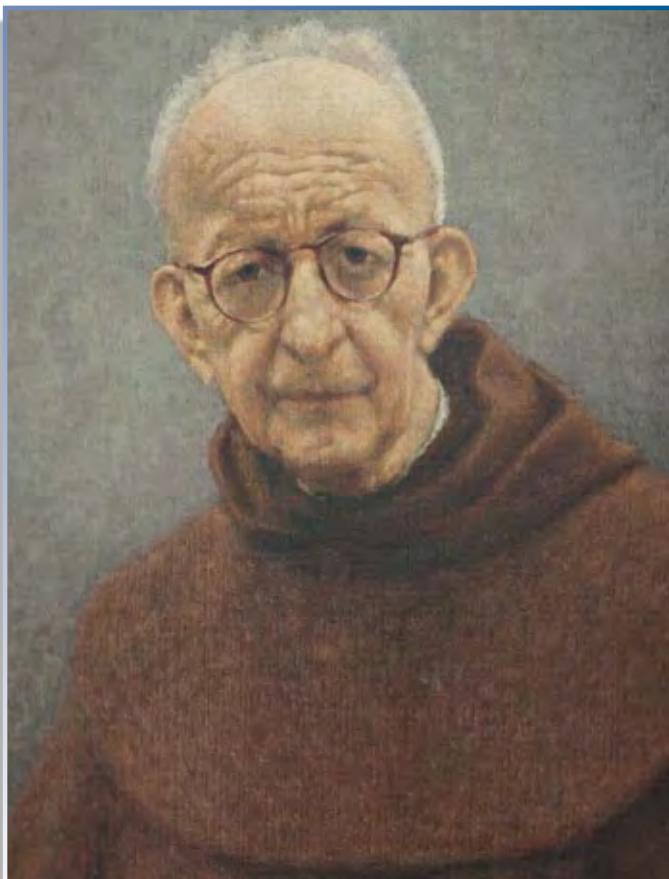

hovna razmatranja. Ostavio je mnogo duhovnih napisa na hrvatskom, latinskom i talijanskom jeziku. Bio je vrlo učen, jasan u savjetima, neumoran svjedok ljubavi. Sve je duhovno izgrađivao velikodušnom raspoloživošću i uvjerljivim svjedočenjem franjevačkoga života. Osvajalo ga je otajstvo Kristova žrtvenog sebedarja. U svom Dnevniku zapisao je:

"Moja je životna zadaća kao franjevca siromašnoga Krista, koji je samoga sebe ispraznio, prikazivati te njegovu zemaljsku egzistenciju u sebi produžiti."

Sluga Božji Aleksa Benigar bio je pravi čovjek Božji: kao franjevac, svećenik, misionar, pisac dubokog duhovnoga života, izvrstan učitelj teologije, uzoran odgojitelj kandidata za svećeništvo i duhovnik, umjetnik dobre ophodnje sa svojom subraćom, pokornik i čovjek molitve, revan i ustrijan.

Prema riječima sv. Pavla, želio je istrošiti svoj život "na hvalu slave Božje milosti" (Ef 1,6). Njegovi zemni ostaci preneseni su 28. rujna 2007. g. u kriptu franjevačke crkve u Zagrebu na Kaptolu gdje mnogi vjernici mole za njegov zagovor.

NA IZVORU CRKVENIH OTACA

KRISTOVA ZADOVOLJŠTINA

Grijeh je, počevši od naših praroditelja Adama i Eve, unio velik nered i nesreću u ovaj svijet te je bilo potrebno ponovno uspostaviti Božju pravdu koju je grijeh bio narušio. Crkva nas uči kako ni jedan čovjek, pa bio i najsvetiji, nije bio sposoban uzeti na sebe grijehu svih ljudi i prikazati se kao žrtva za sve. Jedino je Krist, budući da nas je ljubio do kraja, svojom žrtvom mogao Bogu dati zadovoljštinu za grijehu svih ljudi i tako ponovno uspostaviti Božju pravdu (usp. *Katekizam Katoličke crkve*, br. 616). Aleksa Benigar tumači, polazeći od naučavanja crkvenih otaca, kako je davanje zadovoljštine za grijehu ljudi jedan od motiva radi kojih se Krist lišio svojih božanskih odlika, svoje božanske slave (usp. *Mudrost Križa*, str. 56-57).

Budući da je Bog neizmjerno uzvišen i svet te njegova ljubav nadilazi sve što možemo i zamisliti, uvreda koju su mu ljudi nanijeli svojim grijehom također je neizmjerno velika. Boga - koji

zaslužuje svaku hvalu, čast i slavu - pogrdio je čovjek, njegovo ljubljeno stvorenje koje je primilo od njega nebrojena dobročinstva. Samo svete duše mogu istinski shvatiti kolika je to nepravda i nezahvalnost Bogu. Sveti je Franjo plakao spoznavši da je čovjek na ljubav Božju odgovorio svojim grijehom, Bogu uskrativši ljubav i poslušnost.

Ljudi su se zbog svoga grijeha našli u velikoj nevolji. Čovjek je bio sposoban trpjeti i ispaštati kaznu, ali nikada u razmjeru s veličinom uvrede koja je nanesena Božjem veličanstvu. Budući da, s druge strane, Bog nije mogao trpjeti, nije se moglo zadovoljiti pravednosti. Ipak je Božja mudrost našla način kako će ljudske patnje biti dostatne za grijehu svih ljudi: Krist je po-

stao čovjekom, ponizio se i prihvatio našu palu narav da je otkupi od zla, da dade zadovoljštinu za naše grijehе. *Jaki Bog htio je postati slabim čovjekom* kako bi ojačao ljudе te im vratio ugled, čast i nebesku slavu. Lišio se

svoje nebeske slave da bi čovjek ponovno mogao biti primljen u nebo. To je silno otajstvo Božje samilosti prema nama grešnicima.

Sveti Leon Veliki, papa, naučavao je u čemu se sastoji Kristovo davanje zadovoljštine: »Da bi bolesni ozdravili, slijepi progledali, mrtvi uskrsnuli, Bog nije našao ništa prikladnije nego da ljejom poniznosti izlječi rane oholosti« (*Govor* 25, u: PL 54, 811). Krist se lišio svojih uzvišenih božanskih odlika i nebeske slave, prihvatio je naše ljudske slabosti sve do najvećeg čina poniženja, do sramotne smrti na križu. Oholosti sviju ljudi suprotstavio je svoju poniznost te je tako uspostavio Božju pravdu i omogućio pristup u nebo onima koji su ga bili izgubili. Adam je zbog svoje oholosti čuo pravedne Božje riječi: »Prah si i u prah ćeš se vratiti«, a Krist je zbog svojega poniženja čuo nečuvene riječi: »Sjedni mi zdesna dok ne položim dušmane tvoje za podnožje tvojim nogama«. Ako se mi svojom vjerom i dobrim djelima stavimo na Kristovu stranu, i mi ćemo čuti riječi koje su njemu bile upravljene.

Također prema učenju sv. Leona Velikog, Kristova poniznost očitovala se u prihvaćanju i strpljivom podnošenju progonstva, pogrda, psovki, kleveta. Sotona je na Isusa izlio sav svoj bijes te se poslužio najtežim mučenjem. Iako je Božje milosrđe imalo na raspolaganju mnogo sredstava da palom i poniženom ljudskom rodu vrati njegovo prijašnje dostojanstvo, Bog

♦ Franjevački samostan u Virovitici, Bičevanje Krista

svoj plan spasenja nije htio ostvariti silom, nego pravednošću (usp. *Govor* 1 i 2, *De nativitate Domini*, u: PL 191, 194).

O. Aleksa ističe kako je Krist htio biti supatnikom s nama ljudima da bi nam na taj način iskazao ljubav i dao za nas zadovoljštinu (usp. *Mudrost Križa*, str. 54-55). Nije mu bilo dovoljno samo osjećati sućut nego je, štoviše, htio biti subjekt svih naših slabosti i patnji: »Prezren bijaše, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama... Za naše grijeha probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna - radi našega mira, njegove nas rane iscijeliše« (Iz 53, 3-4). Želeći nglasiti, polazeći od Isusova primjera, koliko je potrebno uživjeti se u situaciju onoga kome želimo pomoći i na određeni se način poistovjetiti s njime, sluga Božji citira sv. Petra Krizologa, crkvenog naučitelja iz V. st.: »Lječnik koji i sam ne boluje ne umije liječiti; i koji s bolesnikom ne bude i sam bolestan, bolesniku ne može pružiti zdravlja« (*Govor* 50, u: PL 52, 540).

Budimo i mi, po primjeru sluge Božjega, zahvalni Kristu što je za nas Bogu dao zadovoljštinu. Naslijedujmo Kristovu poniznost, kao i njegovo nastojanje da pomogne onima koji su daleko od Boga.

U DUHU SVETOG OCA FRANJE

LJUBAV KRISTOVA

Ljubav Kristova polazište je kršćanskog iskustva i samo na temelju nje možemo shvatiti svu dubinu i uzvišenost Božjeg poziva u vjeri. Sluga Božji Aleksa Benigar često je razmišljao u svojim razmatranjima o ljubavi Kristovoj koja se daruje svim ljudima bez iznimke. Držeći duhovne vježbe često je to isticao: »Budući da Isus ljubi sve ljude i za sve je umro na križu, kršćanin u svojoj ljubavi ne smije praviti nikakve razlike, ne smije gledati *tko je tko*« (*Mudrost Križa*, Zagreb, 1994., str. 158). Kao što Kristovoj ljubavi nema mjere ni granice, ne smije ih biti ni našoj ljubavi.

U tome je sluga Božji imao uzor u svetom Franji, koji je pristupao izvoru milosrđa Božjega da bi se zatim milosrdem ispunjao i pružao ga svim

ljudima: »I slast je pobožnosti s tolikim obiljem punine bila potekla iz Izvora milosrđa u slugu Gospodnjeg da je izgledalo kako ima majčinsko srce za ublaženje nevolja ubogih osoba, jer je imao i urođenu blagost koju je uđivostručila odozgor mu ulivena ljubav prema Kristu« (*Sv. Bonaventura, Manji životopis sv. Franje*, u: *Franjevački izvori*, VFZ, 2012., str. 890). Franjina ljubav prema potrebitima bila je u njemu kao odjek Kristove ljubavi koja ga je obuzimala.

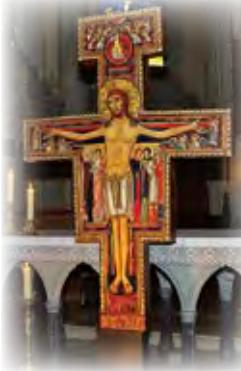
O. Alekса Krista i njegovu ljubav stavљa u središte svijeta i ljudske duše: »Krist je usred stvorenja kao što je sunce usred planetâ. On stvorenjima priopćuje svjetlo, toplinu i život. On je gravitacijsko središte prema kojemu teže sva stvorenja. Kao što je Kopernik dokazao da zemlja nije središte nego sunce koje sve privlači k sebi, tako i teologija dokazuje da je Krist središte koje sve privlači k sebi« (*Mudrost Križa*, str. 20). Promatrajući svetoga Franju i o. Aleksu, možemo primijetiti kako su oni sve misli svojega srca usmjeravali Kristu, željeli su od njega biti privučeni. Franjo je svoju subraću poticao da na Krista često misle, da mu često upućuju svoje zazine, poput onoga koji i danas koriste franjevcii: »Klanjam ti se, Kriste, u svim

◊ Opatija Svetoga Križa u Austriji,
Isus Petru pere noge

tvojim crkvama koje su po cijelome svijetu i blagoslivljamo te, jer si po svome Svetom križu otukao svijet.« Franjo se u svome duhu nikada nije želio odijeliti od Krista, njega je smatrao najvećim bogatstvom svojega srca. Stoga su mu takvi kratki zazivi bili dragocjeno sredstvo da ne izgubi iz vida Kristovu prisutnost.

Aleksa Benigar tumači kako Krist ljubi nas ljude zato što u nama promatra sama sebe: »A koji je glavni razlog njegove ljubavi prema nama ljudima? On u svakome od nas gleda ono što je svaki pojedinac u njegovu božanskom stvaralačkom planu: u svakome čovjeku gleda svoju vlastitu sliku i priliku, gleda samoga sebe jer Krist je slika Boga nevidljivoga« (*Mudrost Križa*, str. 156). Na poseban način Isus prepoznaće sama sebe u svojim učenicima, što je na snažan način istaknuo u objavi svome Pavlu: »Ja sam Isus kojega ti progoniš« (Dj 9, 4). Budući da Isus želi da i mi u svakome od svoje braće ljudi promatramo njega, Krista, sveti je Franjo to činio svim srcem: »S posebnom je nježnošću i sućuti priazio svakome tko je bio pogoden kakvim tjelesnim trpljenjem te, kada bi zapazio da se netko nalazi u neimastini ili potrebi, s pobožnošću srca u njemu bi promatrao trpljenje samoga Krista« (Sv. Bonaventura, *Veći životopis sv. Franje*, VIII, 5). Samo onaj

tko znade prepoznati Krista već sada, na ovoj zemlji, znat će ga prepoznati jednoga dana i na nebu.

Razmatrajući o ljubavi Kristovoj, Aleksa Benigar promatra Isusa kako svojim učenicima na Posljednjoj večeri pere noge (usp. *Mudrost Križa*, str. 156). Iako je Isus na Posljednjoj večeri snažno govorio o ljubavi koja mora krasiti njegove učenike (»Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio« - Iv 15, 12), znao je da govor riječima nije dovoljan. Riječi, ako ih ne prate djela, ostaju prazne i ne mogu prenijeti svoju poruku. To je razlog zbog kojega je odlučio svoje riječi popratiti činom pranja nogu učenicima. Time im je pokazao da njegove riječi odražavaju stavove njegova srca, da on govoriti samo ono što sam i čini. U podudaranju riječi i djelâ krije se sveta jednostavnost koju bismo svi trebali posjedovati. Zadnje riječi koje je sveti Franjo želio čuti za njegova zemaljskoga života bio je upravo evanđeoski odlomak o Isusovu pranju nogu učenicima. Htio je s tim mislima poći u susret Gospodinu. Ima li ljepšeg odlaska s ovoga svijeta nego razmišljajući o ljubavi Kristovoj koja nam se već sada daruje i koja nas očekuje u nebesima? Ljubav Kristova nosila ga je tijekom borbe na ovoj zemlji, ona ga nosi i na putu u nebo. Dopustimo i mi prevlast Kristove ljubavi u svojem životu, da ona zavlada našim srcem.

NA IZVORU FRANJEVAČKE TEOLOGIJE

KREPOST PONIZNOSTI

Sluga Božji ističe kako je poniznost osnovna moralna krepost i bez nje nastojanje oko kršćanskoga savršenstva ne može imati nikakvoga ploda. Prikazujući tu krepost u svojem udžbeniku *Theologia spiritualis* (Rim, 1964.), str. 894.-925., on se poziva prvenstveno na franjevačke autore, kao što i inače čini u prikazivanju duhovnih tema. Donosi nam definiciju poniznosti koju je iznio sv. Bonaventura u svojem djelu *Expositio super*

regulam Fratrum Minorum pogl. 3, br. 12: »Poniznost je nadnaravni moralni stav koji priklanja čovjekovu volju kako bi čovjek želio istinski spoznavati Boga i ne cijeniti samoga sebe te kako bi želio da drugi imaju nisko mišljenje o njemu.«

Iako teološke kreposti vjere, ufanja i ljubavi po svojoj naravi i vrijednosti nadilaze krepost poniznosti, upravo poniznost predstavlja temelj kršćanskoga i božanskoga života (Sv. Bonaventura, *De assumptione B. V. Mariae sermo 4*). Kao što se graditi kuću počinje od temelja, tako se graditi kršćanski život mora početi od kreposti poniznosti. U praksi je stoga razvijanju te kreposti potrebno posvetiti najveću pozornost.

Poniznost nas dovodi do potpunog podvrgavanja Bogu i suprotstavlja se bolesti oholosti, koja za čovjeka predstavlja veliko zlo. Oholost stvara u čovjeku lažnu sliku o samome sebi: jer se smatra većim nego što uistinu jest, jer se želi svidjeti drugima i traži, radi ljubavi prema vlastitoj slavi, da bude cijenjen, hvaljen i slavljen, iako čast i slava pripadaju jedino Bogu (usp. David iz Augsburga, *De exterioris*, knj. 2, pogl. 29).

Aleksa Benigar tumači kako se kreposti poniznosti suprotstavlja čovjekova naravna težnja za očitova-

njem vlastite veličine, bilo da osoba samu sebe smatra uzvišenom bilo da želi da ju drugi smatraju takvom. Očiti znakovi da osoba nije ponizna jesu sljedeći: pripisivanje sebi većih zasluga od onih koje joj pripadaju, uporno ostajanje pri vlastitom mišljenju pa i kada je jasno da ono nije ispravno, težnja za stjecanjem častí ili viših službi, želja za neovisnošću od bližnjih, zaboravljanje zahvalitи Bogu od kojega dolazi svako dobro, preziranje bližnjih. U duhovnome životu nije dovoljno samo težiti za krepštima, nego je jednako važno boriti se protiv onoga što se krepštima protivi. Kod ispitivanja savjesti moramo ispitivati ne samo svoja djela i riječi, nego i motive koji su nas vodili u svemu što smo činili i govorili.

David iz Augsburga razlikuje tri vida poniznosti: *u sebi samome*, *u odnosu prema bližnjemu* i *u odnosu prema Bogu* (*De exterioris*, knj. 3, pogl. 37). Moramo biti ponizni *u sebi samima*: sve što vidimo u sebi prezrivo, osobito ono što je grešno, potiče nas da se ponizimo te da sve što govorimo ili činimo uvijek bude u duhu poniznosti. Kaže kralj David: »I još ću se dublje poniziti. Bit ću neznatan u tvojim očima« (2 Sam 6, 22). Poniznost *u odnosu prema bližnjemu* očituje se u smatranju drugih boljima od sebe, kao i u odbijanju njihova nesmotrena osuđivanja. Potiče nas sveti Pavao: »U poniznosti jedni druge smatrajte višima od sebe« (Fil 2, 3) i »pretječi-

te jedni druge poštovanjem« (Rim 12, 10).

Poniznost *u odnosu prema Bogu* izvire iz osjećaja strahopštovanja pred Bogom, a koje nastaje na temelju istinskog spoznавanja Božje veličine. Sveti Augustin razvijanje te krepsti pripisuje daru straha Božjeg. Naša poniznost pred Bogom proizlazi iz svijesti da smo pred njim kao sluge pred svojim gospodarom, kao stvorena pred svojim Stvoriteljem te iz svijesti da Boga moramo promatrati kao svojega suca koji će jednom suditi naša djela. Prema tome, ispravan duhovni stav prema Bogu (strahopštovanje) stvara u nama ispravan duhovni stav prema samome sebi (poniznost). Što netko dublje spoznaje tu najvišu istinu o Bogu i o samome sebi, to je više sposoban primiti nebesko blaženstvo. Zato je osobito važno da se trudimo u svojim razmatranjima što više spoznati Boga, njegovu veličinu koja se krije u svemogućoj ljubavi.

Aleksa Benigar nije o poniznosti govorio samo na temelju svojega teološkoga znanja nego prvenstveno na temelju iskustva. Redovito ispitujući savjest jačao je poniznost *u sebi samome* posvješćujući si svoje grijehe i nedostatke; molitvom i razmatranjem jačao je svoju poniznost *u odnosu prema Bogu*; poslušnošću redovničkim poglavarima jačao je svoju poniznost *u odnosu prema bližnjemu*. Nastojmo i mi ponizno živjeti da bi nas jednom Bog uzvisio.

U FRANJEVAČKOM REDU

BLAŽENI EGIDIJE ASIŠKI

Fra Alekса kao franjevac ima zajedničke crte duhovnosti i apostolskog života s mnogim članovima Franjevačkog reda kroz njegovih više od 800 godina. Želimo upoznati franjevačke svece da bismo si približili duhovno ozračje u kojem je živio. Kao izvorom služimo se djelom: „Frati Minori Sancti e Beati, Postulazione generale OFM, Roma, 2009“.

Egidije Asiški poznat je kao treći drug svetoga Franje. Pridružio mu se nakon što su to bili učinili, tjedan dana prije njega, Bernard iz Quintavallea i Petar Katanski. Spomenuta dvojica bili su dobrostojeći i školovani te su sve napustili kako bi živjeli sa Siromaškom na šumovitom području oko kapelice Porcijunkule blizu Asiza, u jednostavnim kolibama, jedući samo kruh i masline. Egidije, jednostavan i ponizan čovjek, ne mogavši se ničega odreći zbog svoga siromaštva, pridružio im se 23. travnja 1208. On je bio nepismeni nadničar, vlasnik

samo jednoga plašta kojeg se nakon nekoliko dana odrekao darovavši ga jednome prosjaku.

Život brata Egidija na poseban je način obilježen itinerancijom (hodočašćenjem), propovijedanjem i fizičkim radom. Potaknut žarkom po božnošću i željom za apostolatom putovao je kroz mnoga mjesta propovijedajući Isusa Krista. Kad bi mu se pružila prilika cijeli bi dan fizički radio i tako osigurao hranu svojoj braći. Njegova jednostavnost duha bila je zadivljujuća te je mnoge privlačio Bogu. Iako nepismen pokazivao je unutarnju mudrost

izrekama punim serafskoga nauka. Bio je u grupi subraće koja je u proljeće 1209. pratila svetog Franju u Rim, gdje je papa Inocent III. usmeno odobrio oblik života Manje braće.

Tijekom 1212. i 1213. g., potaknut željom za molitvom i razmatranjem, hodočastio je u svetišta Santiago de Compostela, svetoga Mihaela u Garbanu i svetoga Nikole u Bariju, kao i u

Svetu zemlju. Sveti je Franjo tražio od braće da propovijedaju prije svega *dješima* a ne rijećima. Egidije je to znao ostvarivati na doslovan način: propovijedao je pokretima i mimikom, izuzetnom jednostavnošću i uvjerenljivošću.

Od 1215. do 1219. g. živio je puštinjačkim načinom života u mjestu Favarone u Asiškoj ravnici. Želio se, neometan bilo čime, posvetiti razmatranju nebeskih otajstava i traženju lica Božjega.

U listopadu 1226. bio je s bratom Bernardom uz svetoga Franju koji je umirao. Dok je Franjo nastojao bla-gosloviti Bernarda, zbog sljepoće je najprije položio ruku na Egidijevu glavu, kao da je time želio potvrditi uzajamnu ljubav dvojice svete braće.

U sjećanju Manje braće Egidije je ostao zapamćen kao jednostavan i radin brat, nositelj radosti. Bio je mi-stičar, slavan po svojim čestim eksta-

zama i čudesnim fenomenima eleva-cije (uzdizanja nad zemljom).

Život brata Egidija završen je 23. travnja 1262. u samostanu Monte-ripido blizu Peruđe, gdje se bio povukao u tišinu i samoću. U tome se samostanu danas štuje njegovo tijelo. Nazvan Blaženim od svega naro-da, njegovo je štovanje potvrdio papa Pijo VI. godine 1777. Liturgijski mu je spomen 23. travnja.

I u našem služi Božjemu prepo-najemo crte koje su krasile bl. Egi-dija: jednostavnost, radinost, unutarnju mudrost, duboku radost, pri-vlačenje drugih Bogu. U trenucima molitvene samoće tražio je Gospodina, a ono što bi stekao u molitvi pre-davao je svojoj subraći kao i svima koji su mu se obraćali kao duhovnom ocu. Dao Bog da svi franjevci slijedi primjer bl. Egidija iz Asiza i slu-ge Božjega Alekse Benigara.

Čovjek Božji kojemu se, kako je rečeno, pridružiše dva brata, nije imao nikakva skloništa gdje bi s braćom boravio. S njima se preselio k nekoj siromašnoj i zapuštenoj crkvici koja se zvala Sveta Marija Porci-junkulska. Ondje načiniše kućicu u kojoj su katkada boravili zajedno.

Nakon nekoliko dana neki je čovjek imenom Egidije došao k njima te je s velikim poštovanjem i pobožnošću, klečeći na koljenima, molio (usp. Mk 10, 17) čovjeka Božjega da bi ga primio u svoju družbu. Kad ga je čovjek Božji vidio kako je dobar vjernik i pobožan i kad se uvjeroio da bi od Boga mogao primiti mnogo milosti, kao što se to poslije pokaza-lo djelom, rado ga je primio. Ova su četvorica bila tako sjedinjena u ne-opisivu veselju i radosti Duha Svetoga.

(*Legenda trojice drugova*, u: *Franjevački izvori*, VFZ, Sarajevo - Zagreb, 2012., str. 559.)

DUHOVNA BORBA

Svrha je duhovne borbe dvostruka. Sotona u toj borbi nastoji dušu navesti na zlo i time joj naškoditi; nastoji spriječiti napredak u krepostima i osujetiti posvećenje duše. Kristov je cilj: oslobođiti dušu od neurednih sklonosti i spasiti je od vječne propasti, pomoći joj da prizna istinu i u njoj se napokon smiri.

U toj borbi vrijedi kao glavno načelo: budi vazda spremna na borbu! Dakle, bdij! No kako je naša narav slaba, danomice zazivaj Božju pomoć, tj. dje latnu milost! Moli se!

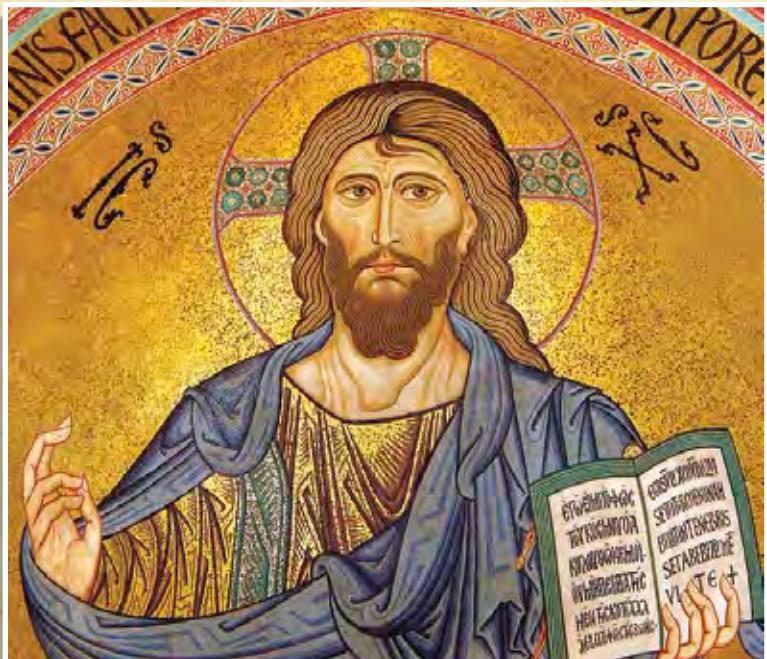
Nastoj, nadalje, raskrinkati iluzije koje su različite. Kad se radi o grešnicima, napasnik izravno navodi na grijeh pod bilo kakvom izlikom. Kad je riječ o onima koji su revni u duhovnom životu, navodi ih na malodušnost zbog pomanjkanja ljubavi. Redovito na zlo ne navodi izravno, nego preprendeno, lukavo. Zlo im nastoji prikazati kao dobro.

Krist djeluje u nama po milosti posve drugačije, upravo obratno. Grešnika potresa svetim Božnjim strahom. Revne u duhovnom životu potiče, daje im snage, ulijeva srčanost i ispunja duhovnom radošću.

Zapamti! Sve što potamnjuje ljepotu idealja, što slabici koči polet duše, sumnjivo je.

Aleksa Benigar

FRA ALEKSA - UČITELJ KREPOSTI

fra Zoran Bibić

Fra Aleksa Benigar je u mnogočemu pravi duhovni sin svetog oca Franje, posebno mu je sličan u tome što je nastojao živjeti krepostnim životom i poučavati druge na putu evanđeoskog savršenstva. Sveti je Franjo napisao jedan kratak spis poznat kao *Pohvale krepostima* u kojima se oslikavaju njegova evanđeoska duša i velika ljubav prema svetosti. Fra Aleksa je također u svojim spisima, naročito u djelima *Mudrost križa* i *Duhovna teologija*, ostavio bogat nauk o duhovnom životu i krepostima, s posebnim naglaskom na krepostima siromaštva i poniznosti koje su temelj čitave franjevačke teološko-duhovne baštine.

Sluga Božji bio je oslojen Kristovom poniznošću koja se očitovala u Utjelovljenju i čitavom njegovom zemaljskom životu, a imala je svoj vrhunac u Muci. Zato je to krepost koja uz siromaštvo posebno privlači njegovu pozornost. U drugom dijelu svoga

priručnika o duhovnom životu *Duhovna teologija* raspravlja o sredstvima kršćanskog savršenstva: o bogoslovnim krepostima, o glavnim moralnim krepostima i onima koje su s njima povezane: pobožnosti, poslušnosti, umjerenosti, blagosti, strpljivosti, pokori, poniznosti. Zanimljivo je kako obrađuje krepost poniznosti, pozivajući se na sv. Ignacija i Davida iz Augsburga. Razlikuje tri stupnja poniznosti, od kojih je treći i najviši stupanj onaj koji nas najviše suočiće Isusu Kristu.

Fra Aleksa tvrdi da je i posred časti i bogatstva moguće postići spasenje ali to je najniži ili prvi stupanj poniznosti. Veći, to jest drugi stupanj poniznosti, postiže se kada se, žečeći naslijedovati Gospodina Isusa, radije izabire siromaštvo negoli bogatstvo, radije prezir negoli časti, radije biti smatran ludim zbog Krista, kojega su prvoga držali takvim, negoli uglednim. Najviša poniznost nije drugo doli žarka želja za poniznošću iz ljubavi prema Kristu s ciljem biti što sličniji njemu koji je izabrao posve siromašan i prezira vrijedan način života. Benigar hvali život željene i izabrane poniznosti kao »pravo skriveno blago, biser neusporedive vrijednosti, jezgru evanđeoske nauke, put svih savršenstava i izvor preobilnih milosti.« (*Duhovna teologija*,

str. 910). Završavajući ovo poglavlje poziva se na osmo poglavlje *Djela sv. Franje i njegovih drugova* u kojem je pod naslovom *O savršenom veselju* opisan ovaj stupanj poniznosti.

Treći stupanj poniznosti, prema Benigaru, jest onaj savršenih: što su savršeniji to se poniznijima pokazuju u svojim djelima, osjećajima, riječima. Tako vug stupnja poniznosti bili su Djevica Marija, koje se prepoznaala kao ponizna službenica Gospodnja, i Isus Krist koji premda »trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe 'oplijeni'« (Fil 2, 6).

Benigar razlikuje poniznost koja nije za hvaliti, to jest kad se netko ponizuje i prezire nemajući se sam po sebi čime hvaliti, od prave poniznosti koja je vrijedna divljenja, odnosno kada se bogataš suočiće siromahu ili kada netko slavan ništa ne pripisuje sebi nego sve uzvraća onome od koga je primio. Prema Benigaru, ovo je prava poniznost, koja nije uvjetovana potrebom, nego jedino ljubavlju prema istini.

Sluga Božji pronalazi dva temeljna razloga zbog kojih se Krist tako duboko ponizio: on je izabrao sramotnu smrt kao cijenu našega otkupljenja i da bi nam dao primjer koji će nam poslužiti kao lijek protiv oholosti.

◊ Josip Jerković, Crkva sv. Franje u Lipiku, Sv. Franjo

Iz ovih nekoliko misli fra Alekse Benigara o poniznosti jasno je vidljivo koliko je on razmišljao o krepstima i koliko se nadahnjivao na primjeru poniznosti Isusa Krista. On je, poput sv. Franje, učitelj duhovnog života koji bitno uključuje poznavanje krepstî i nastojanje oko kreposnog

života. Čini mi se da u naše naše vrijeme šire i naučavaju neki novi oblici kršćanske duhovnosti koji bi htjeli zaobići ovaj siguran i provjeren put krepsti, put koji sigurno nije lagan, ali je po sv. Franji »dio koji vodi u zemlju živih« (PPr 6). Ako želimo gradići svoju duhovnost na čvrstim i prokušanim temeljima trebali bismo češće razmatrati *Pohvale krepstima* našeg sv. oca Franje, i promicati zdrav kršćanski nauk o krepstima koji nam prenose Aleksa Benigar i drugi provjereni autori.

Završavam ovo razmišljanje citirajući sv. Franju i njegove *Pohvale krepstima: Zdravo, kraljice mudrosti, Gospodin te sačuvao s twojom sestrom svetom jednostašnošću. Gospodo, sveta siromaštino, Gospodin te sačuvao s twojom sestrom svetom poniznošću. Gospodo sveta ljubavi, Gospodin te sačuvao s twojom sestrom svetom poslušnošću*. O presveti krepsti, svekolike vas sačuvao Gospodin od kojega dolazite i proistječete.

PO ZAGOVORU SVETACA

ČUDO PO ZAGOVORU BL. GRIMOALDA

Dana 15. svibnja 1982. oko 19 sati, nakon završetka radnoga dana u polju, Cesario Romano vratio se svojoj kući u mjestu Cesa di Aversa blizu Napulja. Parkirao je svoj mini traktor u dvorištu i pridružio se drugim ukućanima koji su u blizini sjedili i opušteno razgovarali. Iznenada je pozornost osmero ljudi privukao zvuk traktorskog motora te su užasnuti ugledali malenoga Nikolu od četiri godine i tri mjeseca kako nauznak leži na zemlji pošto ga je pregazio traktor. Desni stražnji kotač bio mu je prošao preko desnog obraza i prsiju. Naime, dijete koje se i prije voljelo približavati traktoru i na njega se penjati izbjeglo je pozornosti odraslih te okrenulo ključ koji je njegov stric Cesario Romano neoprezno ostavio u traktoru. Uvidjevši da se traktor počinje kretati dijete se pokušalo udaljiti ali nije to uspjelo na vrijeme učiniti. Traktor ga je povukao te je ono palo na zemlju i kotač ga je pregazio.

Nakon nekoliko trenutaka dramatične tišine, začuo se snažan vapaj oca Antonia Romana: »Brate Grimoaldo, pomozi i spasi moga sina.« To je u muci i strahu ponavljaо više puta. Spontano je u tome teškom času pomislio na toga mladog redovnika. Za vrijeme nekoliko godina koje je kao student bio proveo među Pasionistima - u redovničkoj družbi koju je u 18. stoljeću osnovao sv. Pavao od Križa - dobro je upoznao život i kreposti toga redovnika, budući da je bio zadužen voditi brigu oko njegova groba u opatiji u mjestu Ceccano u talijanskoj pokrajini Lazio. Tada je počeo gajiti posebno poštovanje i pobožnost prema tome služi Božjem, što je očuvao i nakon što je napustio tu redovničku družbu i odabrao drugi životni put. Nakon što se oženio, u kući je imao njegovu sliku i često mu se molio.

Dok je otac Antonio vatio, drugi su ostali skamenjeni, uvjereni da dijete više nije živo. Prvi se prenuo djetetov stric Cesario te je podigao dijete i stavio ga u očeve ruke. Potom se sakrio u kupaonicu i gorko je plakao, također zato što se osjećao krivim što je ostavio ključ u traktoru. Dijete je u

očevim rukama počelo plakati a otac ga je odveo na Hitnu pomoć. Liječnik je s čuđenjem ustanovio da ne zamjećuje ništa uznemirujuće s obzirom na stanje djeteta. Utvrdio je nagnjećenje desne noge i mogući prijelom nekoliko kostiju u stopalu. No, budući da se otac bojao unutarnjih ozljeda, ipak ga je odveo u bolnicu u Napulj. I na putu do bolnice neprestano se molio bratu Grimoaldu. Liječnici u bolnici ustavili su samo jedan mali prijelom koji je nastao kad je djetetov stric Cesario neoprezno stao na djetetovu nogu dok mu je pomagao. Liječnici su s nevjericom slušali od oca što se dogodilo budući da nisu primijetili nikakve unutarnje ili izvanjske ozljede. Djetetu je stavljen običan gips i ono je odmah otpušteno iz bolnice. Nakon dvadesetak dana gips je skinut i ustanovljeno je trajno ozdravljenje.

Stručnjaci koji su proučavali ovaj čudesni događaj u Kongregaciji za kauze svetih pozorno su ispitivali sve osobe prisutne u trenutku nesreće, proučili su liječničke nalaze, čak su istražili oblik i sastav tla osobito s obzirom na njegovu čvrstoću i mogućnost ulijeganja. Utvrđeno je da su kotači traktora, promjera 75 cm, bili ispunjeni vodom radi povećavanja stabilnosti vozila te je svaki kotač težio preko sto kilograma. Traktor je 2,75 m dug i 1,12 m širok, a ključ za pokretanje motora nalazi se na 92 cm visine. Kongregacija je zaključila da se radi o čudesnom očuvanju djeteta od smrte opasnosti, o događaju koji je neobjasniv na temelju sadašnjih znanstvenih spoznaja.

Blaženi Grimoaldo od Očišćenja rodio se 14. svibnja 1883. blizu Frosinonea u Italiji. Od djetinjstva je osjećao poziv na posvećeni život te je, unatoč snažnom protivljenju oca koji je želio da on pored njega radi u trgovini, u šesnaestoj godini stupio u novicijat Pasionista (Družbe muke Isusa Krista). Želio je postati misionarom u dalekim zemljama, ali samo tri godine nakon novicijata obolio je od meningitisa. Javile su se i druge komplikacije te je preminuo 18. studenoga 1902. U posljednjim trenucima života ustvrdio je kako je prezadovoljan što je mogao izvršiti volju Božju. Na njegov grob u mjestu Ceccano pobožni vjernici svakodnevno dolaze upućivati svoje molitve po njegovu zagovoru. Blaženim ga je proglašio papa Ivan Pavao II. dana 29. siječnja 1995. Neka nam i njegov primjer bude poticaj da utječemo u zagovor svetaca.

Detaljniji opis događaja s medicinskim i tehničkim terminima nalazi se u knjizi: S. Gaeta, *I miracoli dei bambini*, PIEMME, Casale Monferrato, 2006.

◊ Sveti Pavao od Križa

Nakon dvadesetak dana

MILOST ŽIVJETI SA

**Homilija fra Viktora Papeža održana
7. studenoga 2015. u crkvi sv. Franje
u Zagrebu**

Draga braćo i sestre,

spomendan služe Božjega p. Alekse Benigara svake godine okuplja brojne vjernike, subraću i one koji su ga poznavali; nas koji smo imali milost da smo s njime živjeli u istoj redovničkoj zajednici, a sada mu se preporučamo u svojim molitvama jer smo uvjereni da je on već poodmakao na putu da bude proglašen blaženim. Sve vas srdačno pozdravljam na ovom svečanom bogoslužju. Zahvaljujem vicepostulatoru fra Ratku Radišiću što me je pozvao da predslavim današnje bogoslužje te da iznesem nekoliko svojih misli, odnosno uspomena na p. Aleksu.

Imao sam milost da sam osam godina s njime živio u istoj kući u Antonianumu u Rimu. Prvo kao student, a potom kao profesor crkvenoga prava. Odmah čim sam 1968. došao na studij u Rim s p. Aleksom sam uspostavio ne samo bratski franjevački odnos, nego također i jedan duhovan odnos. Izabrao sam ga za isповjednika i postao je moj duhovni voditelj. Izabrao sam ga stoga što sam s njime mogao razgovarati na slovenskome. Pater je, naime, lijepo govorio pomalo arhaični slovenski jezik, ali lijep i razumljiv. Za isповjednika sam ga izabrao i sto-

ga što sam u crkvi Sv. Antuna u Rimu pred njegovom ispjedaonicom svakodnevno viđao cijele redove ljudi, mlađih i starijih, redovnika i redovnicica koji su čekali da obave sakrament ispjedi pred p. Aleksom. Bio je nadecko poznat kao dobar, mudar ispjednik pun razumijevanja i strpljiv te odličan duhovni vođa mnogim redovnicima i vjernicima.

P. Aleksu sam molio da mi pred moje svećeničko ređenje održi duhovne vježbe od 6. do 12. travnja 1969. u franjevačkom samostanu Sant'Elia, udaljenom šezdesetak kilometara od Rima. Sjećam se da nas je za vrijeme održavanja duhovnih vježbi posjetio tadašnji prefekt Kongregacije za nauk vjere Njegova Eminencija Franjo Šeper. Te su mi duhovne vježbe ostale toliko duboko u životu sjećanju da još danas u svom brevijaru na jednom listiću imam napisanih šest odluka, odnosno temeljnih misli za moj daljnji svećenički put i život.

Skoro svako jutro u bazilici Sv. Antuna gledao sam p. Aleksu dok je mo-

SLUGOM BOŽJIM

lio Put križa. Zatim je slavio svetu misu na pobočnom oltaru Bezgrešne Djevice Marije. Na toj je svetoj misi sudjelovala veća skupina vjernika, starijih ali i mlađih. Pater je prinosio svetu misu u velikoj sabranosti, pobožno, a njegova zahvala nakon svete mise dugo je trajala. Zatim je isповijedao u bazilici ili je odlazio isповijedati u Lateran gdje su ga vjernici očekivali.

Radni je dan uglavnom proživljavao u svojoj skromnoj sobici na drugom katu koju je usprkos poodmakloj dobi sâm čistio i uređivao. Više sam puta prolazio pokraj njegove sobe. Pokucao bih na vrata, ušao i s njime izmjenio poneku riječ. Radovao se takvim kratkim posjetima. Veoma se zanimao za našu Slovensku franjevačku provinciju Svetoga Križa, za našeg patra Marjana Valenčaka s kojim je bio posebno povezan na duhovni način. Duboko ga je poštivao. Osobno mislim da su obojica bila veoma slična glede duhovnosti i redovničkoga života. Kada sam za praznike odlazio kući uvijek me zamo-

lio: »Donesite mi, molim Vas, vaš slovenski planinski čaj. Odličan je i pomaze mi.«

U blagovaonici sam sjedio blizu njega. Kada je prolazio pokraj mojega stola uvijek bi me zapitao: »P. Viktor, kako ste? Bole li vas noge jer je vrijeme ovako slabo?« Ili mi je jednostavno na slovenskome poželio: »Bog žegnaj.«

Bio sam prisutan pri njegovu odlasku s ovoga svijeta 1. studenoga 1988., uvečer u 20,15h. Dugim tamanim hodnikom p. Aleksa je išao ispred mene oslanjajući se na svoj štap. Polako sam išao za njim da ga ne preteknem. U blagovaonici sam pred njim prošao do svojega mjesta. Kad je par minuta kasnije prošao pokraj mojega stola opazio sam da je bli-

jed i pomalo nesiguran u hodu. Znao sam da se ne osjeća dobro. Mislio sam da je pater možda možda za blagdan previše ispovijedao, da je umoran i da mu je potreban odmor. U trenutku kad mu je redovnički brat donio zdjelu s tjesteninom uhvatila ga je slabost. Naslonio se na stol i izdahnuo. Braća su ga polegla na pod, jedan mu je od njih podijelio sakrament bolesničkog pomazanja. Svi ostali sudjelovali smo u molitvi. Prenijeli smo ga potom u bolesničku sobu gdje je završio svoj zemaljski život i prestupio prag vječnosti. Taj odlazak u Očevu kuću dogodio se na veoma značajan dan - na svetkovinu Svih svetih. Pridružio se tada svojoj brojnoj svetoj redovničkoj subraći i sestrama našega Reda.

Dok je bio na mrtvačkom odru u otvorenom mrtvačkom sanduku gledao sam kako brojni ljudi, mlađi i stariji, redovnici, svećenici i sestre priaze poškropiti blagoslovljrenom vo-

dom njegovo tijelo i pomoliti mu se. Gledao sam kako se s krunicama, po-božnim sličicama ili na neki drugi način želete dotaknuti njegova mrtvog tijela, obraza, ruke i potom takve predmete po-hranjuju kao dragocjenu relikviju i us-pomenu na pokojnika. Već u trenutku smrti je uživao glas svetosti - *fama sanctitatis*. U tu famu sam i sâm bio čvrsto uvjeren.

Spomenuo bih i to da mi je pri-povijedao kako je bio oduševljen za misijski rad u Kini. U mladosti je sa zanimanjem čitao razna izvješća iz misija našeg misionara u Kini p. Pe-tra Baptista Turka. Ta svjedočanstva objavljivala je revija *Zamorček* i drugi crkveni listovi. To ga je oduševljava-lo i želio je poći u misije u Kinu. Uz blagoslov poglavara to mu je i uspjelo. Godine 1933. p. Aleksa je dao poticaj da otpočne službeni postupak za proglašenje svetim p. Vendelina Vošnja-ka - obnovitelja Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Osobno sam uvjeren da je p. Aleksa našao svoje mjesto uz Božjega slugu p. Ven-delina u Božjoj slavi.

Za p. Aleksu možemo reći da je bio „normalna“ svetačka osobnost. Postoje neki živući sveci i svetice koji nekakvom svojom posebnom sveto-

šću toliko strše da su gotovo problematični za zajednicu, odnosno za ljudе s kojima žive, rade i mole. Posebno je to primjetno ako je takva svetost usiljena, nevjerodostojna, gotovo umjetna. To nije ona svetost koja svoj izvor ima u Kristu koji je sam svetost i izvor prave svetosti za svakoga kršćanina. Kod p. Benigara nešto takvoga nije se opažalo ni osjećalo. U svome ljudskom, redovničkom i svećeničkom životu i ponašanju bio je toliko prirođan, čovječan i jednostavan da smo ga svи poštivali.

I u tome je prava svetost i savršenstvo. Svetost ili savršenstvo nije u tome da netko čini nekakve iznimne stvari i znakove, nego u tome da svakidašnja događanja i svoje djelovanje oplemenjuje ljubavlju i vjernošću do te mjere da oni postaju nešto izvanredno, lijepo i nasljedovanja vrijedno. Kad sam jednom u Ljubljani posjetio njegova rođaka dr. Pichlerja, upitao sam ga da li ga i kakve uspomene vežu na p. Aleksu. Odgovorio mi je: »Dobro se sjećam, bili smo na zajedničkom objedu nakon pogreba nekog rođaka. Bio sam tada mlađe dječak. Uz stol nije bilo mjesta jer je bilo dosta rodbine. Pater je opazio da stojim postrani uza zid. Prišao mi je i poveo me k stolu te mi ustupio svoje mjesto. Ostao sam silno iznenaden i začuđen.« Mali znak pažnje koji izražava veliku ljubav prema bližnjemu, prema djetu također. Upravo zbog toga mi je p. Aleksa bio nešto posebno, sveta i poštovanja vrijedna osoba.

»Ne može se sakriti grad koji leži na gori.« Tko slijedi Krista, iako ne misli na to da privuče pažnju ljudi na sebe, on je privlači jer živi u Kristu. Treba se sjetiti da su slušatelji Isusovi bili do tada nepoznati ljudi, nisu imali važan položaj u društvu, živjeli su u najobičnijim okolnostima ljudskog društva. No nakon što su našli Isusa, njihov se položaj sasvim izmijenio. On ih je pozvao i odabrao da se uspnu na visine religioznog i moralnog života. Sliku grada na gori treba uzeti u kolektivnom smislu, tj. kao zajednicu vjernika, a ne kao pojedinca.

Blago onoj zajednici ljudi koja je kao grad sagrađen na brdu! Blažen svijet koji hodeći luta, a pred njim se visoko uzdiže zajednica Kristovih učenika kao grad na brdu te im pokazuje smjer puta, da iz zablude prispiju k istini, iz opačine kreposti te iz moralnog ponora nađu spasenje duša.

Aleksa Benigar

S takvom je osobom ugodno zajedno živjeti, moliti, radovati se, veseliti se, trpjeti i raditi. Takva osoba odražava ljepotu Božje ljubavi koja ne pozna je neznatnosti nego sve čini velikim, dragocjenim i nasljedovanja vrijednim. Takvim svetim osobama se rado utječemo u našim poteškoćama, potrebama i željama. Takve osobe znaju posredovati i preporučiti naše molitve i prošnje Bogu. Neka p. Aleksa u Božjoj slavi moli za sve nas. Amen.

»SAM SEBE OPLIJENI«

fra Ivan Matić

Sve razmišljanje o. Benigara temelji se na čvrstoj stijeni Svetoga pisma, posebice na poznatom proslovu Evanđelja po Ivanu: »I Riječ tijelom postade... od punine njegove svi mi primismo, i to milost na milost« (usp. 1, 1-18). Njemu se pridružuju himni Poslanice Efežanima (1, 3-14) i Kolofonima (1, 15-20). Proslov Svetoga Ivana, u kojem se teologija Utjelovljenja Riječi izražava osobitim govorom o poslanju i svjedočenju, usmjerava svu misao o. Benigara. Isto se može reći za odlomak Kol 1, 15-20 u kojem se ističe kako u jedinstvenoj i konkretnoj *povijesnoj osobi Sina Božjega koji je postao čovjekom* odsijeva prvenstvo Krista, rođenog od Oca prije svih vjekova. On je središte i svrha ne samo čovjeka i njegove povijesti nego svega stvorenja.

Božji plan spasenja po Riječi trajno je privlačio misao sluge Božjega. Izražavao ga je riječima svetoga Pavla »na hvalu Slave njegove« (Ef 1, 14), koje je često ponavljao te njima završavao svoja pisma.

„Zaglavni kamen“ na kojem o. Benigar gradi svoju duhovnost kristološki je himan iz Poslanice Filipljanima (2, 6-11). U njemu osobito naglašava riječ »ekénosen« (opljeni, isprazni...) koja je na latinskom prevedena kao *exinanitio*. Otajstvo ljubavi Božje, o kojem govori o. Benigar, izražava se u »ludosti križa« (1 Kor 1-2). Mudrost svijeta na koncu se pokazuje kao ludost dok kršćanska „ludost“, po sablazni križa, postaje snagom i mudrošću Božjom. Sam sluga Božji tumači u jednom pismu polazište svojega razmišljanja o Kristovu *exinanitio* - kenozi: »Ova me je Isusova tajna dugi niz godina svega zaokupljala, još iz vremena kad sam u Paderbornu studirao teologiju. Tumačenje kakvo nam je dao profesor Svetoga pisma nije me zadovoljilo. No, u ono vrijeme nisam bio sposoban da u to dublje ulazim« (pismo o. Damjanu Damjanoviću od 10. siječnja 1982.).

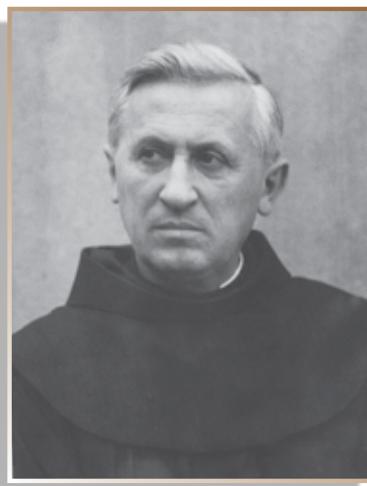
U pismu o. Damjanu od 28. svibnja 1985. o. Aleksa tumači u čemu se sastoji njegova duhovnost: »Moja je jedina želja bila, da što dublje prodrem u tajnu Krista i njegove *kenoze*. To me je zaokupljalo godine i godine. Nije moguće ljubiti Krista, ako ga se ne pozna. A nije dosta teoretski ga poznavati, nego srcem i voljom. To mi je bilo najvažnije.«

U pismu istome subratu od 28. ožujka 1984. piše: »To Kristovo otajstvo zaokupljalo me godinama i godinama, i ne mogu se odijeliti od njega. To je jedna od milosti koje mi je božanski Spasitelj u svojoj prevelikoj ljubavi darovao. Zato je produbljivanje ovog otajstva za mene izvanredno plodonosno..«

Ali zašto je otajstvo Isusove *kenoze* bilo najvažnija stvar u njegovu životu? Vjerojatno stoga što je bio sposoban produbiti to Kristovo otajstvo, posebice trajno usmjerujući svoj pogled u sjajno svjetlo Krista, Očeve riječi, i u slavu u koju će Krist ući nakon svoje sramotne muke i smrti na križu. Odatle proizlazi, na vrlo jasan način, da je svrha tog razmišljanja postati sličan Kristu, to jest ići istim putem kojim je išao Sin Božji: to je put *kenoze* koji nas uvodi u Kristovu slavu. Sluga Božji stoga često ističe kako čovjek nastoji doseći »mjeru uzrasta punine Kristove« (Ef 4, 13).

Njegove duhovne bilješke svjedoče da je to bio njegov osobni zadatak. On piše 1957. godine: »Moja je životna zadaća kao franjevca: siromašna Krista, koji je samoga sebe *ispraznio*, prikazati te njegovu zemaljsku egzistenciju u sebi produžiti.«

◊ Fra Damjan Damjanović

Također piše: »Čovještvo Kristovo, jer je hipostatski sjedinjeno s Riječu, trebalo je uživati istu slavu koja se očitovala u Preobraženju. No Isus se *ispraznio* od svoje slave jer se okupljenje trebalo ispuniti u trpljenju. *Exinanitio*, dakle, znači *ispraznjenje* od slave koja mu je pripadala. Mi naslijedujemo *exinanitio* Riječi kad se odričemo samih sebe i nosimo svoj križ. Da, Gospodin želi biti proslavljen po našoj slabosti.«

Citajući te riječi vidimo da je otajstvo Kristove *kenoze* doista bilo temeljena zadaća i svrha cijelog zemaljskog putovanja o. Benigara. U njegovim djelima ne vidi se ništa „žalobničkog“ s obzirom na *exinanitio*: on je živio to otajstvo vođen svjetлом velikog

apostola svetog Pavla i, poput svetog Franje, u savršenoj radosti. Pomagao je i drugima da žive to otajstvo.

Stoga, posljednja svrha razmišljanja o. Alekse nije suočiti se s jednim posebnim predmetom proučavanja nego tražiti na konkretan način program života autentičnog kršćanskog teologa, egzistencijalnu aktualizaciju teološkog mota »*fides quaerens intellectum* - vjera traži razum.«

NAUČAVANJE DAVIDA IZ AUGSBURGA, FRANJEVCA

KAKO SE ISPOVIJEDATI

I spovijedaj se često i to čini jednostavno kao da se ispovijeđaš anđelu koji poznaje tajne tvoga srca. Nemoj se opravdati niti umanjivati krivnju, niti previše tumačiti kao da isповједnik ne razumije što govoriš. Potanko mu navedi što si učinio, ali nemoj podrobno iznositi ono što su učinili drugi. Reci kratko i jasno ono čega se sjećaš da si učinio od zadnje ispovijedi i nemoj nadugo izlagati grijeha neke prošle ispovijedi jer to oneraspoložuje ispovjednika. Sve ih možeš svakoga dana priznati Bogu u molitvi i izložiti mu svoje nedostatke koje osjećaš u svakoj kreposti, te je vrlo korisno za njih tražiti od njega lijek smilovanja. Ispovijed malo vrijedi ako ne odlučiš čuvati se u budućnosti onoga što si ispovijedio i ne nastojiš se popraviti.

GRIJEH OGOMOVARANJA

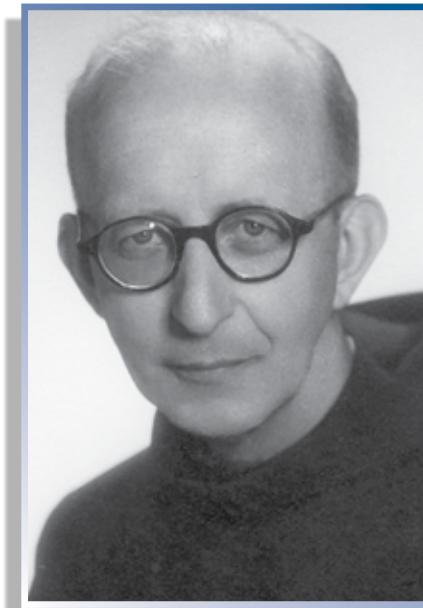
O nome tko je odsutan govori kao da znadeš da je u blizini i da sluša. Neka se nitko ne boji da ćeš ga u njegovoj odsutnosti ocrnjivati. Velika je mana redovnika govoriti o odsutnome ono što bi se stidio govoriti da taj sluša. Nemoj dobrovoljno slušati ogovaranje nego se udalji od ogovarača ili mu, ako možeš, na prikidan način izrazi svoje neslaganje. Od slušanja nećeš imati nikakve koristi nego ćeš se, dapače, uznenimiti zbog onoga o kome se govori ili pak zbog onoga koji govori; radije nastoj, ako možeš, pronaći nešto pohvalno o drugome, a što će izgraditi tebe i tvoje slušatelje.

Glasine ne slušaj jer uz nemiruju srce, rastresaju um, oslabljuju pobožnost i beskorisno troše vrijeme. Ne iznosi sve ono što znadeš kao lonac bez poklopca koji, čim ga se nakrene, izljeva svoj sadržaj te pokazuje svu prašinu i nečistoću. Ne zadržavaj se dobrovoljno u mnoštvu, osim ako se govori o Bogu, pobožnosti i izgradnji duše.

Molitva za beatifikaciju sluge Božjega Alekse Benigara

Bože, Oče naš!
Sluga tvoj Alekса Benigar
gorio je misijskim žarom
za proširenje tvojega kraljevstva
i bio je prosvjetljeni učitelj
duhovnog života.
Udostoj se proslaviti ga
sjajem svetosti.
A nama daj da slijedimo
poticaje tvojega Duha
te - po njegovim poukama,
primjeru i zagovoru -
svaki u svome pozivu
zauzeto radimo
za mir i dobro svih ljudi.
Po Kristu Gospodinu našem.
Amen.

Tko po zagovoru Sluge Božjega
u duhovnim ili tjelesnim potrebama
zadobije koju milost,
neka javi na adresu:

Vicepostulatura sluge Božjega Alekse Benigara
HR -10 000 ZAGREB, Kaptol 9.
Tel. 00385 (1) 4814 172
ili 091 5842 747.

E-mail: postulatura-benigar@ofm.hr

NAKLADNIK:

Vicepostulatura sl. B. Alekse Benigara
HR - 10 000 ZAGREB, Kaptol 9

BROJ UREDILI:

Fra Ratko Radišić, vicepostulator
i Danijel Lončar

ISSN 1849-9759